

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 25. maja 1899.

Leto V.

Črtice s potovanja hudomušnega Janka.

Spisal J. M.

(Dalje.)

VII. poglavje, v katerem zve bravec, da z Jankom ni dobro črešenj zobati.

Na lienskem kolodvoru je v poletnem času še precej živahno, seveda le po dnevu in zvečer, zgodaj v jutro je pa takisto dolgočasno kakor po drugih. Zarja je ravno zlatila sive vrhove Unholdov, ko se je lepega poletnega jutra odpravljal vlak na strmo pot po Pustrski dolini v osrčje Tirolske. „Lukamatija“ je sopel na vse pretege, tuintam malo zazdehal, sedaj zopet zavriskal, kakor da bi si delal pogum za hudo pot, ki ga je čakala.

Kolodvor je bil še skoraj popolnoma prazen, le par starih, kljukastih babnic je vreščalo kakor za stavo. Tam na koncu perona pa je slonel mlad človek, oprt na gorsko palico, in gledal pozorno na Spitzkoffel, kakor da bi se hotel prepričati, žaluje li še na vrhu črna zastava za trolasim Bismarekom ali ne. V obraz je bil tak kakor žganjar prve vrste. Toda mi hočemo znanega neznanca mileje soditi in pravimo, da ga je gotovo solnce osmodilo na ledenikih. Prijazni braveci so gotovo že ugenili, da imamo pred seboj Janka, ki namerava prodirati v Dolomite, ker mu je izpdetleto v Turah.

Vratar začne hripavo klicati imena krajev, kamor se pripelješ za dober denar. Janko se še ne gane, ker ve, da je najbolje nazadnje vstopiti; ako preje vstopiš, dobiš sosedo, ki ti morda ni všeč, ako pa zadnji, si ga pogosto izbereš sam. Toda danes ga je goljufalo. Ko vidi, da je vse vstopilo, zleze previdno v prazen voz. „Aha“, pravi sam pri sebi, „krasno jutro, lep razgled iz okna in sam — sam!“ Janko, ne hvali dneva pred večerom! Izprevodniki so že kričali „Abfahrt“, kar se odpro vrata, in Janko bi bil gotovo obledel od presenečenja,

ko ne bi bil tako osmojen. Debela dama se splazi skozi tesna vrata in pokaže Janku takoj široki hrbet, kakor da bi mu hotela pokazati debelost svojega rojstva od spredaj in od zadaj; potem pa začne mašiti voz z raznimi zavitki, zaboji in zabojčki. Ko je bil voz dobro naložen, prikobacata dva kričaća — Janku je že skoraj slabo prihajalo — in za njima prisopiha noter „hišni oče“, tenak, suh možicelj, in zakriči (menda je hotel pozdraviti): „Heil!“ Naš Janko se mu na ta pozdrav germanske vzajemnosti ne odzove. „Heul“ zarjove mož še enkrat.

„Zakaj naj rjovem!“ se odreže Janko; „ne čutim za to potrebe.“

Da bi videli sedaj moža, kako se je od jeze napejal in sopihal.

„Ne veste li“, je kričal, „da je ‚heil‘ pozdrav vsakega dobrega Nemca? Niste li celo morda Nemec.“

„Nikakor ne“, mu odvrne Janko; „jaz sem Slovenec; sploh pa niste vi izpraševalen sodnik, in vam na taka in enaka vprašanja ne bom odgovarjal.“

Na to ni vedel dedec ničesar odgovoriti. Sedel je k svoji zakonski polovici, zraven katere je kar izginil, in vzel v roko „graško tetko“. Janko ga je zato obsodil za zagrizenega Gradčana, ki je prišel strašit s svojo družino na Tirolsko.

Družba mu je zagrenila vso vožnjo. Zamišljeno je zrl v lepo urejeno strugo, po kateri vali Drava svoje valove proti Korotanu, ter željno pričakoval, da bi skoraj že ugledal sive vršace Dolomitov, ki mu bodo naznanjevali, da se mu bliža čas rešitve. Otroka nista mirovala ves čas. Imel je že polna ušesa njunega kričanja. Ko ju je enkrat karajoče pogledal, sta mu pokazala vso dolžino svojih jezikov. Janko se sedaj ni mogel več zdržati in je vprašal njunega očeta, če morda vzgaja otroke za bodoče poslance najradikalnejše nemške obstrukcije.

Lahko si mislite, kak vrišč je sedaj nastal. Oholi German je bil razžaljen v svojih očetovskih in narodnih čutih; zadiral se je v Janka in bruhal iz sebe priimke, katerih se je naučil gotovo pri kakem korporalu. Tudi zakonska mu družica je odprla svoja „nežna usta“, iz katerih se je ulila cela ploha besed v obrambo razžaljenih ljubljencev. Mir je naredil šele izprevodnik, ki je prišel listke preščipat.

Janko zve, da se družina pelje v Toblach, kamor je bil tudi on namenjen. Začne torej premišljevat, kako bi se hitreje rešil te šumne družbe. Izpremeni prvotni načrt in sklene v Innichenu izstopiti ter jo udariti črez Toblinger Riedel v Ampezzansko dolino. Ko se približa Innichenu (postaji pred Toblachom), vzame palico in nahrbtnik ter željno čaka trenutka, ko bode rešen iz „ujetništva“. Tu zasliši za hrbtom šum.

„Spravimo naglo“, vika debelušna Tusnelda, „takoj bomo v Toblachu“.

Janku se začne nekaj jasnit. Sopotniki njegovi menda niso bili posebno domači na pustrski progi, zato niso vedeli, kako se vrste postaje; glavar karavane je pa požiral raje novice iz „tette“, nego da bi vzel kak vozni red v roke. Slišali so pa, da ima Janko listek do Toblacha, in zato so sklepali, da mora priti že ta postaja, ker se je Janko pripravil, da izstopi.

Janku je vsled njegove gotovo tudi že bravecem znane postrežljivosti že zamigal jezik, da bi jih opomnil, da še ne smejo izstopiti; pa mu še v pravem času šine v glavo, da se lahko maščuje nad njimi za neprijetnosti, katere so mu prizadeli. „Naj le izstopijo prezgodaj“, si misli, „bodo vsaj pomnili, kedaj so vznemirjali poštenega Slovence“.

V teh in enakih „dobrohotnih“ mislih izstopi in čaka, kaj bo. Kmalu se „izbāsejo“ za njim Gradčani s svojo prtljago, in vlak odpiska dalje. Sedaj šele zagledajo na postaji napis: Innichen. Kakšne obraze je naredila zakonska dvojica, vam ne morem popisati. Naš hudomušnež se jim je pa škodoželjno posmehaval.

„Kaj se režite“, se zadere Tevtonec, „saj ste tudi vi prezgodaj izstopili“.

„Jaz ne“, mu odvrne Janko smehljaje; „premisli sem se med potom in pojdem rajši malo na okrog v Toblach.“

„Vi, vi“, je sikal možic, „ste nas torej nalašč zapeljali! Nas niste li mogli opomniti, da nismo še v Toblachu?“

„S svojim vedenjem proti meni“, pravi Janko, „pač niste zaslužili moje postrežljivosti. Imejte to za nauk, da bodete v prihodnje vljudnejši do sopotnikov.“

„No, ti me bodo pomnili“, si misli in ubere pot hitreje pod noge. V trgu si je še ogledal staro, v romanskem slogu zidano cerkev, ki ima znamenit portale iz trinajstega stoletja, potem jo pa ubrisal črez most po ozki dolinici poleg bistrega potoka.

Po pičli uri hoda se mu odpre zelena kotlina, v kateri zagleda prijazno, precej veliko vas Sexten (1310 *m*). Tu najdeš isto nasprotje kakor pri Lienzu. Precej široko dolino loči od Drave do vrha lepo porasli Helm (2430 *m*); po nizkih brdih ob njegovem vznožju se bele prijazne hišice, na nasprotni strani pa dvigujejo divji Dolomiti izza temnih gozdov svoje silovito raztrgane vrhove.

Janko se ni dolgo mudil z občudovanjem tega nasprotja, marveč je ročno krenil mimo kopališča Moos v dolino Fischleinboden. Skozi macesnov gozd pride do zelene planotice, odkoder zagleda Dolomitske vrhe v vsej njih divji krasoti.

Muze, pridite mi na pomoč, da dostojno opišem divjo lepoto te doline in da izrazim čute, ki so navdajale Jankovo srce, ko jo je užival! —

Toda, žal, muze že davno uživajo zasluženi pokoj, ne morejo mi torej pomagati, jaz pa zato ne pisati, kakor bi rad. Svetujem ti pa, cenjeni bravec, pojdi k Aljaževi koči v Vratih. Videl sicer ne boš tako navpičnih in fantastično razritih vrhov, kakor so n. pr. Elferkofl (3075 *m*), Zwölferkofl (3085 *m*), Einserkofl in drugi „kofli“, katerih strmino je Janko v Fischleinbodnu nemo občudoval. Zato te bode pa odškodoval pogled na mogočni Triglav, ki krasi Vrata tako, da nadkriljujejo v divji krasoti vse doline, kar jih je Janko videl — in teh ni malo. Edino to prednost ima Fischleinboden, da te prestavi iz zelene doline takoj v najbolj divji planinski svet.

(Dalje prihodnjič.)

Na Krn (2246 m).

Spisal Fr. Orožen.

(Dalje.)

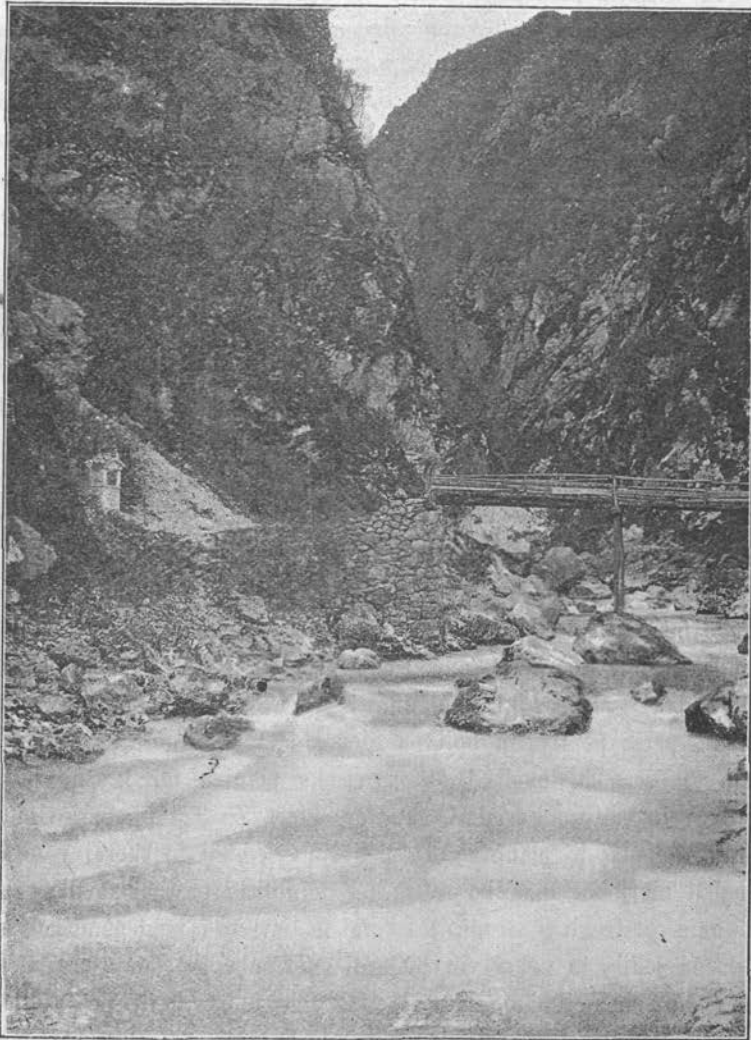
Bole je lep in z gorami obkrožen trg, priljubljen letoviščnikom zaradi krasne lege, zdravega zraka in dobrih gostilnic. Severnim vetrovom branijo vhod Robon, Prestreljenik in Kanin. Bole je izhodišče v Trento in vzhodne Julijske

Pluženski slap.

Alpe, na Robon (Rombon), Prestreljenik, Kanin, Mangart, Krn itd. Soška podružnica „Slov. plan. društva“ je na trgu postavila piramido s kažipotmi na važnejše gore. Eno uro hoda proti Logu stoji v Klužah na mestu stare, iz francoskih

časov sloveče trdnjave ob Koritnici nova močna trdnjava, ki zapira cesto na Predel. Novo trdnjavo so zgradili leta 1881. Bolško sotesko so pa že Benečani konec 15. stoletja utrdili proti turškim navalom. Bole je bil že za Rimljanov znamenita naselbina, pozneje so mu pa gospodovali patrijarhi, goriški grofje, in

Tolminka pri Dantejevi jami.

končno je prišel pod avstrijsko oblast. Bole dobi l. 1900. okrajno sodišče; zdaj ima čitalnico, mlekarско društvo, pogozdovalno in olupševalno društvo, podružnico Cirilove družbe, posojilnico in hranilnico pa veteransko društvo.

Nikjer v Avstrijskih Alpah ne nahajamo v razmerno tako mali oddaljenosti tako različnih pokrajin kakor ob severni in južni meji Goriške in Gradišanske,

Le komaj 80 km loči Soško gorsko dolino, blestečo se od snežišč in hudournikov, od lagun Tržaškega zaliva, kjer samujejo le še ribič in selilni močvirniki.

* * *

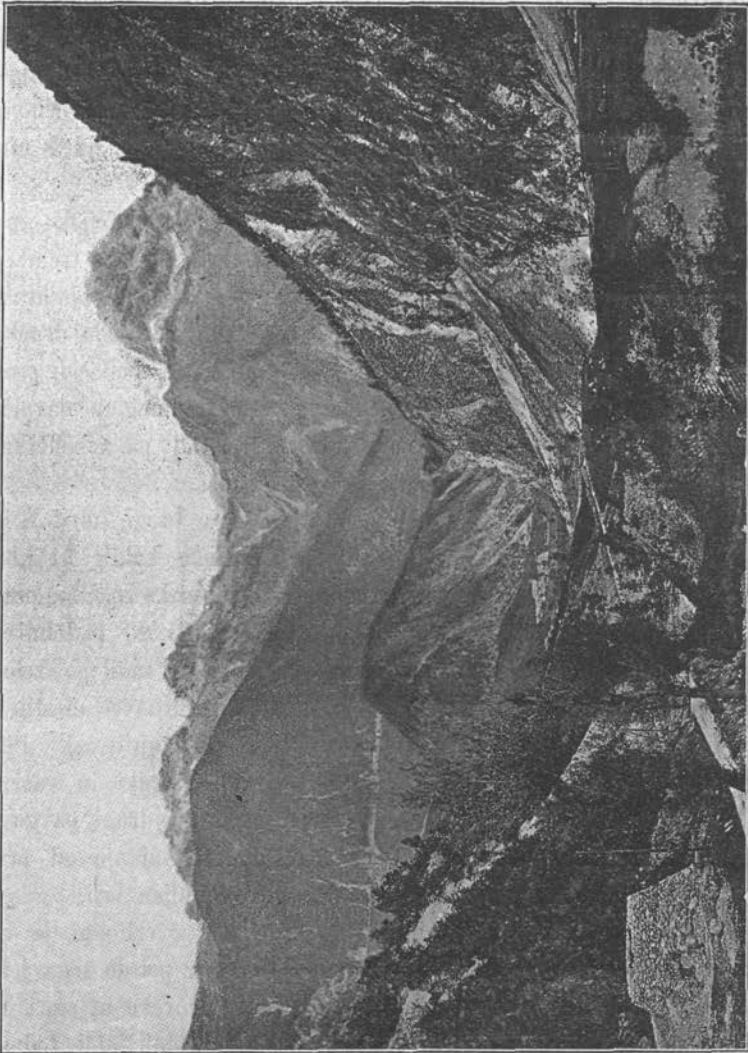
Soška podružnica „Slov. plan. društva“ je priredila lani izlet na Krn. Odšlo nas je dne 11. avgusta precejšnje število — bilo nas je 23 — ob treh popoldne iz Tolmina v bližnji Zatoľmin. V eni uri smo dospeli po kamenitem, strmem potu do znamenja ter se tu malo oddehnili. Pot vodi ob desnem bregu Tolminke visoko nad potokom in je odtod dalje še precej zložen. V dolini vidiš v bližini izliva Zalaščice v Tolminko znamenito Dantejevo jamo. Pripovedujejo, da je patrijarh Pagano della Torre leta 1319. v Tolminu pogostil italijanskega pesnika Danteja, ki je spisal slavni epos „Divina comedia“, v katerem popisuje z vzvišenimi a mnogokrat nejasnimi besedami potovanje po peklu, vicah in nebesih. Dante Alighieri je baje v Tolminu zložil nekaj spevov „svete pesmi“ (divina comedia). Znanе so besede, katere je bral Dante nad vhodom v pekel: „Lasciate ogni speranza voi, ch'entrate!“ Po dnevi je živel na tolminskem gradu v družbi vitezov in plemenitih gospa, po noči pa v neki jami, ki se še sedaj po njem zove Dantejeva jama (Zalaška jama). Videli so ga baje večkrat pod večer v rdeči obleki pred to jamo sedeti. Benečan Valvasone je bil v drugi polovici 15. stoletja v Tolminu in tudi v Dantejevi jami, in zdelo se mu je, da je videl Dantejevo ime na kamenu zapisano. Valvasone poroča o Dantejevem bivanju v Tolminu, vendar je to bržkone le pripovedka.

Nadalje občuduješ ob Tolminski navzgor proti njenemu izviru čudovit cirkus, ki je nekoliko podoben cirkusu konec Logarjeve doline v Savinskih planinah. Med potjo izvirata dva studenca, ki ti hladita žejo z izvrstno vodo. Od omenjenega znamenja smo prišli po triurni hoji na Sleme.

Sleme je sočnata, okoli 1056 m visoka planina ter krasno leži. Tu je mnogo senikov in staj za goved. Cerkev sv. Petra Za Tolminom je imela nekaj med svojimi dohodki to planino. Dospeli smo semkaj že skoraj v mraku in tu prvič zagledali morje in Beneško ravan. Zatoľminski pastirji so nas gostoljubno sprejeli in nam postregli s sirom, mlekom in izvrstno studenčnico, s sabo smo pa imeli druga jedila in nekaj vina. Zbrali smo se v glavnem pastirskem stanu, v katerem delajo sir in kuhajo skuto. Tak stan je po sredi pregrajen z zidano steno, ki loči takozvano kuhinjo in klet. V kuhinji je velikanski kotel, okoli ognjišča pa so lesene klopi, po katerih navadno pastirji po noči spijo. Po nekaterih stanih imajo policam slične „lavre“, tako da pastirji eden nad drugim nočijo. Zadnji del stana je klet, v kateri hranijo sir in skuto. Skuto imajo v kadeh, sir pa na „stavnicah“, to so bukove police, na katere pokladajo sir, da se osuši in ustoji. Da se pa sir ne pokvari, ga je treba marljivo obračati in soliti. Nad kletjo je pod, na katerega spravljajo že dobro osušeni sir. V stanu smo se dobro zabavali do desetih, potem pa šli počivat. Pastirji so nam pripravili v treh

kočah dosti sena za ležišče, kjer smo počivali, a malo spali, navzlic temu, da je bila živina v hlevu pod nami po noči na kratko privezana in zelo mirna. Nizke in iz suhega kamena zidane, a z deskami krite kočje nazivljejo „suhote“.

Ob treh zjutraj smo že bili zbrani v glavnem stanu, kjer smo malo zajtrkovali. Ob štirih, pred jutranjo zarjo, smo zapustili planino ter spóčetka tavalí še po

Mangart nad Logom.

temi. Hodili smo po zelo ozki stezi molče in prišli v jutrnjem svitu pod Rdeči rob, ki je zelo zanimiv po svojem rastlinstvu. Tam rasto: *Geranium argenteum*; *saxifraga atrorubens*, *facchinia lanceolata*, *anemone narcissiflora* i. dr. Kar začujem pred sabo radosten vzklik in zapazim, da je moja soproga, novinka kot turistinja, odtrgala prvo pečnico (planiko). Na desno smo krenili po Peskih navkreber in

prišli do tesni in potem navzdol do gorskega jezera (1515 m), kjer smo nekoliko počivali in se okrepčali. Hodili smo naprej nekoliko po malih, ne prestrmih snežiščih mimo izvrstnega studenca navzgor na vrh Botognice, ki je 2172 m visoka (spec. zemlj.), in potem po ozkem in raztrganem grebenu (kaminu), ki ima na obe strani strme prepade, navzdol do škrbine, to je do prehoda med Botognico in Krnom. Ta pot z vrha Botognice do škrbine je najslabejši del vsega pota in najtežavnejši. Soška podružnica „Slov. plan. društva“ namerava ta pot popraviti in nekoliko niže pod škrbino na zelo ugodnem mestu postaviti planinsko kočo. S tem gotovo zelo ustreže potovavcem na Krn. Med potjo občuduješ veliko skališče, ki naliči kamenitemu morju. Do Krnskega vrha je še približno pol ure po sicer kamenitem, a ne ravno težavnem potu, ob katerem najdeš mnogo in lepih pečnic. Od Slemen na Krn je dobre štiri ure hoda.

Na Krnov vrh dospevši, smo zapazili „belo“, to je triangulicijsko znamenje, obstoječe iz kupa kamenja, sredi katerega stoji visok drog, obit s tremi pobeljenimi deskami. Tu smo posedli, se okrepčali in se potem naslajali ob krasnem in zelo razsežnem razgledu. Na Krnu je dosti prostora tudi za večjo družbo. Krn ima zelo kratek greben proti severozahodu in bolj položno pobočje proti jugozahodu, to je proti prej omenjeni škrbini, drugod pa ima malone navpične prepade. Res veličasten je pogled na Krn s Kobarida ali pa z beneške strani, odkoder se ti kaže ta gora kot velikanska prevesna skala.

Krnovo pogorje se razprostira od levega soškega brega med Lepeno in Slatinkom do Soče pri Tolminu in nje pritoka Tolminke kakih 21 kilometrov daleč. Krnovo pogorje ima povečem Triglavskemu pogorju enake značilne posebnosti, in razgled s Krna naliči razgledu s Triglava. Goli vrhovi so podobni velikim zobem; njih posamezne dele nazivljejo „peči“ (pejče). A tudi po zelo strmih stenah rasto lepo dišeče cvetlice in sočne planinske trave. Na več mestih kose in žanjejo to travo ter jo z velikim naporom spravljajo v bližnje vasi. Plazovi se sicer večkrat odtrgajo, a brez posebne škode, ker imajo seniki in vasi ugodno lego. Ime Krn so spravili nekateri v zvezo s starimi Karni, drugi pa ga izvajajo od besede kar, ker, čer = pečina. Verjetnejše pa je izvajanje od pridevnika krn (krnav, krnast), torej je Krn odkrhnjen ali odlomljen vrh.

Med strmimi krnskimi stenami sta dve duplini, v vzhodni je Krnsko jezero, ki je okoli štiri orali veliko. Od škrbine vodi kozja pot do tega jezera. Ob njegovem bregu je planina Duplje, kjer še rastejo smreke in stari macesni. Tukaj so baje nekdanji bili obširni jelovi gozdi; sedaj pa nahajamo tod serratula Rhaponticum, campanula thyrsoidea, campanula Zoysii i. dr. S te planine vodi ozek pot v vas Soča v Trenti in v Črezsočo pri Boleu. Ob severni strani Krna je samo skalovje, razpokano in razorano od dežja, snega in zmrzali. Razpoke so dolge in precej široke, in na dnu prepadov vidiš večni sneg. Po tleh ne vidiš drugega kakor sam pesek in sicer še precej debel pesek, po katerem so raztresene debele skale. A tudi na drugih straneh je Krn posut s sličnimi skalami. Le redko

najdeš kako gorsko cvetko ali borno travico, le malo niže je še nekaj osamljenih macesnov.

Svet okrog Krnskega jezera nazivljejo „Zakrn“; semkaj vodi kozja pot s prej omenjene škrbine. Zakrn je postal tudi nekako zgodovinsko znamenit. Najmogočnejši goriški grof Henrik (II.) III., ki je vladal od leta 1304.—1324. in ljubil nad vse svečanosti in veselice, se je ponašal kaj rad s svojo radodarnostjo in razsipnostjo. Večkrat je obiskal svoje priljubljene ministerialce, kadar so imeli kako veselico. Pri takih prilikah jih je iznenadil z nenavadnimi darovi. Tako je poslal leta 1312. Viljemu Vogrskemu (Hungerspach) k njegovemu pirovanju za hladilne pijače dvajset ledenih plošč, ki so bile ulomljene „Za Krnom“.

(Konec prihodnjič.)

Klub čeških turistov na Slovenskem.

Binkoštno nedeljo je sprejela Ljubljana mile goste: obiskalo je našo stolnico 57 članov Kluba čeških turistov, vračajočih se s svojega tritedenskega potovanja po Dalmaciji, Črni gori, Hercegovini, Bosni in Hrvaškem. „Slov. plan. društvo“ je prevzelo nase skrb za ureditev bivanja Čehov v Ljubljani, na pomoč pa mu je bil skrbni župan ljubljanski, g. Ivan Hribar.

Med izletniki, katere je vodil predsednik klubov, arhitekt Vratislav Pasovský, je bilo 11 gospa in 4 gospice, — 13 veletržcev in tovarnikov (Filipek, Holejšovský, Jeřábek, Marsano, Jan Otto, Srnec, Schlecht, Ježek, Hübner, Trnka, Olivieri, Skála, Kwaysser), — 6 inženirjev (Kratochvíle, elektrotehnik Křížík, Tkadlec, Sedlák, Liman, Čížek), — 2 arhitekta (Pasovský, Hubáček), — 6 odvetnikov (dr. Holubovský, dr. Wellner, dr. Kovář, dr. Kudrna, dr. Koutecký, dr. Šilény), — 2 zdravnika (dr. Otruba, dr. Purkyně), — šolski ravnatelj Buchar, profesor Solpera, — 3 visokošolci (Daneš, Herzl, Vojtěch), — pivovarnar Šilinger, — 3 zasebniki (Bečvár, Cmiral, Třebický), — dež. sod svetnik Vojtěch, najemnik knežjega posestva Klöckler in 4 tajniki industrijskih podjetij (Schreyer, Schwarz, Vaniček, Tupec). Odvetnik dr. Vaclav Šilény in tovarnar Edvard Skála sta deželna in državna poslanca, odvetnik dr. Holubovský in Frančišek V. Schwarz, cesarski svetnik in višji knjigovodja Češke banke, pa odbornika občine praške.

Plan. društvo je častite goste pričakovalo na Zidanem mostu po svojih odposlancih in dveh Čehih. Pozdravila sta jih društveni načelnik g. prof. Orožen v imenu Plan. društva in g. Inemann v imenu ljubljanskih Čehov. Odzdravil je g. Pasovský, načelnik Kluba čeških turistov. Potem je deputacija Radeške občine in ondotnega bralnega društva pozdravila Čeha in jim poklonila velik šopek. Na nasprotni kranjski strani so ves čas streljali v pozdrav bratom Čehom. Od Zidanega mosta pa do Ljubljane je navdušeno sprejemal narod češke izletnike s pozdravi, z godbo, s streljanjem in z vihrajočimi zastavami, zlasti Zagoreci, Litijci in Založani so jih imenitno pozdravili. V Zagorju jih je pozdravil tudi „Sokol“, v

Litiji pa bralno društvo, ognjegaseci, podružnica sv. Cirila in Metoda, Šmartensko pevsko društvo „Zvon“ in sloveče domoljubkinje.

Velik sprejem je priredila Ljubljana. Na peronu južnega kolodvora sta se zbrala „Sokol“ in pevsko društvo „Ljubljana“ v društveni opravi in z zastavama, „Slov. plan. društvo“ in dvanajstotica gojenk višje deklinške šole s šopki in cveticami, namenjenimi gostom. Oficijalni pozdrav se je vršil na restavracijskem vrtu. Gospice so delile izletnikom cvetke in šopke, gospica Poljančeva je pa izročila velik šopek s prisrčnim nagovorom gospe Šilený, katera se je v imenu izletnic zahvalila. Pozdravili so nato Čehe ljubljanski župan g. Ivan Hribar v imenu Ljubljanec, načelnikov namestnik dr. Foerster v imenu „Slov. plan. društva“, dr. Kušar v imenu ljubljanskega „Sokola“, g. Kalmus v imenu češke ljubljanske kolonije. Pevsko društvo „Ljubljana“ je zapelo pod vodstvom g. Saksa „Jadransko morje“. Governikom se je zahvalil voditelj češkega izleta, g. arhitekt Pasovský, v navdušenem govoru, sprejetem z burnimi kliči: slava, živio in na zdar. In ko so se nato vozili izletniki v dolgi vrsti kočij ljubljanskih rodoljubov v hotele, pozdravljeni po mnogobrojnem narodnem občinstvu, so oznanjevali streli raz Grad Ljubljani, da ima v svoji sredi odlične goste, zastopnike velikega češkega naroda.

Po obedu, kateri se je preskrbel za goste v čitalniški dvorani „Narodnega doma“, se je razdelila družba izletnikov; eden del je ostal v mestu, da si je ogledal našo stolnico v jasnem svitu krasnega pomladanskega dne, drugo polovico je pa odpeljalo „Slov. plan. društvo“ v 5 omnibusih na Šmarno goro.

Ta izlet je dal okoličanom priliko, da so prav prisrčno pozdravili po svoje češke goste. V Šiški je pričakovalo ondotno prebivalstvo izletnike. Nagovoril jih je v imenu ognjegascev g. Juvančič, v imenu „Čitalnice“ pa gosp. Drenik. Zahvalil se je v imenu izletnikov ravnatelj Buchar. Drugi sprejem se je vršil v Št. Vidu. Dekleta v narodnih nošah so obsipala došlece s šopki, župan Belec in gospa Franja Tomčeva sta pa slavila v navdušenih nagovorih češki narod. V imenu Čehov se je zahvalil g. Buchar. Mešani zbor je zapel kaj lepo Čehom v čast vrsto narodnih pesmi, ki so vrlo ugajale. Še tretji sprejem je bil namenjen Čehom in ta v Tacnu ob savskem mostu. Tukaj so pogostili Čehe po stari slovanski navadi s kruhom in soljo, župan šmartenski, g. Šusteršič, in načelnik krajnega šolskega sveta, g. Malenšek, in inženir Bloudek so jih pa iskreno pozdravljali. Omenjeno bodi, da so bile hiše na potu iz Ljubljane tja pod Šmarno goro vse v zastavah, in da so v vsaki vasi z možnarji streljali. Prisrčen sprejem se je priredil na vrhu Šmarne gore blizu Sv. Antona, kjer je stal slavolok z napisom „Planinski pozdrav“. Sprejeli so tu goste „Piparji“. Skupino pri slavoloku je fotografiral gosp. Gregorec. Vsi izletniki, ki so dospeli na goro, so bili prav hvaležni za prireditev tega izleta; saj so se prepričali o ljubeznivosti in vdanosti slovenskega naroda, na vrhu se jim je pa odprl obsežen razgled po gorskem svetu, ki obkrožuje našo deželo.

Po povratku s Šmarne gore se je pričel v veliki čitalniški dvorani „Narodnega doma“ po „Slov. plan. društvu“ Čehom v čast prirejeni slavnostni večer. Sodelovali so vojaška godba e. in kr. pešpolka št. 27 kralja belgijskega, pevsko društvo „Ljubljana“, kvartet „Ilirija“ in tamburaški zbor „Zvezda“. Zanimivi in različni vzpored je podal ljubim gostom mnogo vtisov o razvoju slovenske glasbe. Bodi vsem sodelovateljem, ki so bili „Slov. plan. društvu“ na pomoč, iskrena zahvala! V vzpored so se vpletali govori. Pred vsem je pozdravil goste v imenu „Čitalnice“ nje predsednik g. dr. Karel vit. Bleiweis-Trsteniški. V velikem govoru je proslavljal ljubljanski župan g. Ivan Hribar češki narod. Apostrofoval je Čehe kot narod, ki je slovenskemu narodu učitelj, zaslomba, vzor. Hribarjevega govora se je poprijel Čeh g. dr. Šilený, deželni in državni poslanec. V znamenitem, navdušujočem govoru je nazdravil slovenskemu narodu in mu želel trajen napredek. Sledil mu je v krasnem izvajanju češki odvetnik gospod dr. Koutecký. V imenu „Slov. plan. društva“ je pozdravil goste načelnik gosp. prof. Orožen, jim napil kot turistom, kot zastopnikom onega naroda, ki vzdržuje najmarljivejšo podružnico našega društva, češko podružnico „Slov. plan. društva“. Simpatični voditelj češkega izleta in zastopnik te češke podružnice, g. arhitekt Pasovský, je napil nato „Slov. plan. društvu“. Oživila se je tesna vez, ki zблиžuje slovenski in češki narod, navdalo je občinstvo mladeniško razvnetje, katerega trebamo vsekdar, kadar gre za delo v korist narodu. In to zahteva, da bodimo ognjeviti, da bodimo probujeni, da bodimo srčni. Za to pa treba navdušenja, kakršnega je bilo v prejšnjih letih vendar le več, nego ga je v zadnjih časih.

* * *

Binkoštni ponedeljek so se izletniki Kluba čeških turistov odpeljali v spremstvu nekaterih odbornikov „Slov. plan. društva“ in zastopnikov tukajšnje češke naselbine zjutraj z brzovlakom v Postojino. V Logatecu je zapel tamošnji pevski zbor krepko „Od Urala do Triglava“, a ljudstvo je navdušeno pozdravljalo drage češke goste. V Postojino smo dospeli ob 1/2 8. uri; tu so nas prisrčno sprejeli „Sokol“, občinski odbor, „Čitalnica“ in vence lepih dam. Pozdravljali so došle Čehe gg. Ditrich, dr. Treo in Ružička. Zahvalil se je v imenu Čehov gospod Pasovský. Obdarjeni z mnogobrojnimi šopki, smo odkorakali v spremstvu godbe v trg.

Po kratkem odmoru je bil izlet v Otoško jamo, katera je vsem po lepih kapnikih izredno ugajala. Po povratku je bil v hotelu „pri kroni“ ob 11. uri skupni obed, pri katerem se je razvila ob sviranju godbe prav živahna zabava. G. dr. Treo je z vzneseno zdravico nazdravljajal častitim češkim izletnikom, gosp. Pasovský pa tamošnjemu višjemu geometru Ružički, ki je največ pripomogel za slavnostni sprejem in je bil glavni aranžer. Kmalu po 2. uri popoldne smo skupno šli v Postojinsko jamo, ki je napravila mogočen vtis na izletnike. Bilo je pa letos tudi zelo živahno v jami in mnogo več ljudstva nego v zadnjih letih.

Zabavali smo se ob sviranju godbe in lepem petju krepkega moškega zbora. Pri skupni večerji se je vrstilo petje in godba; zlasti so ugajale narodne pesmi. G. dr. Treo je zahvalil vrle Čeha za obisk, g. Pasovský pa je nazdravljaj Poštojinčanom in Slovencem vobče. Ob 11. uri po noči pa je odpeljal brzovlak češke izletnike zopet v Ljubljano.*)

* * *

V torek že so nas zopet zapuščali češki izletniki. Le še dopoldne je bilo namenjeno Ljubljani. In to dopoldne je pogostilo mesto samo odlične češke goste. Ob devetih so se zbrali v mali dvorani „Narodnega doma“ češki gostje, mestni odborniki z županom gosp. Iv. Hribarjem na čelu, odbor „Slov. plan. društva“, nekaj višjih magistratnih uradnikov, zastopniki češke ljubljanske kolonije in nekaj dam.

Stregla je dvanajstotica mladih gojenk mestne višje dekliške šole pod vodstvom gospice Wessnerjeve. Priserčna in živahna zabava se je razvila na mah; trebalo je še zadnje kratke trenutke skupnega bivanja s Čehi izkoristiti. Vrsto pozdravov je otvoril župan g. Hribar. Proslavljaj goste, zahvaljeval jih za obisk in vnemal za nadaljnje medsebojne posete. Odzdravljaj je arhitekt gosp. Pasovský. Češkemu ženstvu je nazdravil prof. dr. Požar, Čeha kot umetnike in podpornike procvitanja umetnosti med Slovenci je slavil notar Plantan. Zasluženo zahvalo je izrazil Čehom kot pospešiteljem „Slov. plan. društva“ namestnik društvenega načelnika, dr. Foerster, naglašajoč prihodnji češki obisk avgusta meseca ob otvoritvi češke kočice na Grintaveu; napil je vodji pričujočega izleta, požrtvovalnemu arhitektu Pasovskému. Slovensko ženstvo in pred vsem navzočno nado slovenskega ženstva, mladostne gojenke mestne višje dekliške šole, je pozdravljaj gospa Daneševa, na kar se je odzvala v zahvalo Slovenka gospa Šubičeva. V imenu „Slov. plan. društva“ je izpregovoril še načelnik profesor Orožen, slaveč češko podružnico „Slov. plan. društva“ in nje ustanovitelja in načelnika, gosp. prof. Chodounskega. Češki državni poslanec Edv. Skála se je pa spominjal vrljih turistov Poljakov in Hrvatov, katerih ni smeti pozabiti. Vsled predloga gosp. župana Hribarja se je odposlal praškemu županu dr. Podlipnemu telegram v pozdrav. Zadnjo besedo je imel Čeh ravnatelj Buchar. Naposled smo prijeli čaše slovenskega Nabergojevega šampanjca v roke, in vzkliknili smo na Bucharjeve navdušujoče besede: „na svidenje“ — „na shledanou“ ali tu v beli Ljubljani ali ondi v zlati Pragi. In razšli smo se na kolodvor, in le še spomini na prekrasne binkoštno praznike so zaostali v srcih naših, in upamo, da tudi v srcih čeških naših gostov.

*) Grajanja vredno je postopanje južne železnice, ki je imela sicer dosti voz drugega reda pripravljenih za češke turiste, a nikogar, ki bi bil Čehom te vozove v Postojini odprl. Večina čeških izletnikov je morala v nagnetenih koridorih drugih napolnjenih voz stati do Ljubljane. Zelo upravičena je bila nevolja dragih nam gostov. V tem oziru pa je bila državna železnica mnogo kulantnejša, ker je izletnikom za povratek na Češko preskrbela krasne in z vsemi udobnostmi opremljene vozove.

Na Gorenjskem so bili češki turisti kar najsrčneje sprejeti. Na pragu gorenjskega raja, v Podnartu, sta jih pozdravila v češkem jeziku g. drž. poslanec Pogačnik, v slovenskem pa načelnik Radovljiške podružnice g. Roblek. Pevec iz Kroke in Podbrezja so zapeli v mešanem zboru: „Hej Slovani“ in „Domovina, mili kraj“. Pokali so topiči, a velika množica zbranega ljudstva je pozdravljala ob prihodu in odhodu mile goste. Načelnik Radovljiške podružnice je spremil izletnike do Jesenic. Posebno sijajen pozdrav je bil v Radovljici. Tu je bil ravno semenj, in zbralo se je nad tisoč ljudi na postaji. 21 strelav je naznanilo prihod dragih gostov, godba je zasvirala „Naprej“, in pripravljen je bil krasen šopek planinskih cvetlic. Zbran je bil na kolodvoru i slavni pevski zbor Rusov iz Bleda; radi tega smo obžalovali toliko bolj vsi, da se ni vsaj za trenotek ustavil na tej postaji vlak. Kljub temu je napravil, kakor smo čuli, radovljiški pozdrav na Čeha najboljši vtisk. Gromovitih klicev „živio“ ter „na zdar“, pozdravov z robei in klobuki do zadnjega vidika ni bilo konce. Na Dovjem so Čeha navdušeno pozdravili č. g. župnik Aljaž in ognjegasei. Svirala je godba. Pristrčen je bil pozdrav v Kranjski gori, kjer sta pozdravila Čeha domači župnik, veleč. gospod Žlogar, in gosp. župan Budinek ter silno veliko zavednega ljudstva. Tudi tu so pokali topiči daleč na okrog.

* * *

Kmalu po prihodu izletnikov „Kluba českých turistů“ v Prago je dobilo „Slov. plan. društvo“ nastopno brzojavko iz Prage: Vzpomínajíce blahých chvíl v bílé Lublani mezi Vámi strávených, s pocity pravé vděčnosti voláme Vám a ostatím přátelům srdečné na zdar. Slovenskému alpskému družstvu dobrý vitr!

Pasovský, Buchar.

Društvene vesti.

† Jakob Planinšek,

član „Savinske podružnice“ „Slov. plan. društva“ je umrl dne 25. aprila t. l. Rajnik je bil zelo blag človek in gostoljuben gospodar; srčno rad je sprejemal hribolazce pod svojo streho v Planici, pozneje pa v Lučah v tako imenovani „Mežniji“. Rojen je bil dne 8. julija meseca 1828. l. Ko je začel gosp. prof. dr. Frischauf raziskovati Savinske planine, mu je bil Planinšek poleg Janeza Piskernika edina podpora. Leta 1876. je postavil vrli mož kočo na Korošici za 100 gld., pri stavbi pa ni računil nič svojih domačih delavcev, dodal

je torej gotovo do 50 gld. iz svojega žepa. Zato je dobil leta 1876. od „Štajerskega gorskega društva“ priznalno diplomo za zasluge. Starejši hribolazci se še gotovo z veseljem spominjajo, kako so bili pri Planinšku, zadnjem kmetu pod Ojstrico, vselej gostoljubno sprejeti. Imel je v podstrešju za goste posebno sobo, katere opravo je njegova žena Ana pred leti podarila „Savinski podružnici“. To posestvo je pozneje prodal in se preselil v Luče v Mežnijo, kjer je imel gostilnico ne radi dobička, nego le za kratek čas. Ko je „Slov. plan. društvo“ leta 1894. šlo otvarjat Kocbekovo kočo, je imel eden del izletnikov kosilo pri Planinšku, ki je napravil pravo pravcato

gostijo. Ko se je bila osnovala „Savinska podružnica“, je bil Planinšek eden prvih članov. Podružnični načelnik ga je nagovoril, ali bi hotel pristopiti, na kar je vprašal, koliko je treba plačati. Odšel je iz sobe, a kmalu se je vrnil in naštel 4 gld. Ko smo lani zgradili jubilejno kapelico, je kupil zanjo vso mašno opravo za 30 gld. ter še v svoji oporoki volil 30 gld. za popravilo lepe kapelice. Po dolgih letih je lani zopet šel s svojo ženo v planino, da si je ogledal to gorsko svetišče. Blagega rajnika je vsakdo čislal in ljubil. Tudi gosp. prof. Frischauf ga je imel za svojega prijatelja ter ga je vselej obiskal, kadar ga je pot peljala mimo njegovega doma. Še zadnje dni pred njegovo smrtjo ga je bil posetil ter mu poslal zdravila iz Grada, a prišla so prepozno.

S temi skromnimi vrsticami smo se hoteli spomniti velikih zaslug Jakoba Planinška za hribolastvo v Savinskih planinah. Naj ga člani „Slov. plan. društva“ ohranijo v blagem spominu!

Podpora. Visoki deželni zbor kranjski je dovolil „Slov. plan. društvu“ za letošnje leto 500 gld. podpore. Hvala in slava visokemu zastopu!

Novi člani:

Osrednjega društva:

- Gd. Mihael Muri v Kranju.
 „ Valentin Valentinovič v Ljubljani.
 „ B. Radohorski v Ljubljani.
 „ Peter Sedmak v Ljubljani.
 „ Dragotin Osmak v Ljubljani.
 „ J. Petrovič v Ljubljani.
 „ Fr. Stupica, trgovec v Ljubljani.
 „ Anton Petrovičič, računski revident v Ljubljani.
 „ Ivan Milohnoja, fin. koncipist v Ljubljani.
 Ga. Marija Mandelj, soproga c. kr. ofic. tob. tov. v Ljubljani.
 „ Ivanka Supančič v Ljubljani.
 Gd. Janko Vidmar, stavec v Ljubljani.
 „ dr. Janko Ponebšek, c. kr. davč. nadzornik v Postojni.
 „ Lujo Majstrovic, inženir v Ljubljani.

- Gd. Janko Gogola, c. kr. blagajn. asistent v Ljubljani.
 „ Er. Podgoršek, policijski svetnik v Ljubljani.
 „ Fr. Govekar, urednik v Ljubljani.
 „ Albin Novak, trg. pomoč. v Ljubljani.
 „ Jan Polivka, c. kr. akcesist v Ljubljani.
 „ Jos. Vavručka, c. kr. asistent tob. tov. v Ljubljani.
 „ Ivan Gorup, posestnik v Ljubljani.
 Tvrška Kham & Murnik, trgovca v Ljubljani.

Češke podružnice:

- Gd. dr. K. Hostaš, odvetnik v Klatovih.
 „ dr. Ed. Exner v Ribnem na Koroškem.
 Gdč. Marija Exner, učiteljica v Ribnem na Koroškem.

Radovljiške podružnice:

- Gd. Zvonimir Žvab, podobar in gostilničar v Boh. Srednji vasi.
 „ Ivan Kocijančič, poslovođa Zagrebške obrtne šole v Zagrebu.
 „ Janko Kalan, c. kr. višji davčni nadzornik v Radovljici.
 „ Jos. Hribar, gostilničar in posestnik v Kranjski gori.
 „ Anton Mencinger, tovarn. uradnik na Jesenicah.
 „ Ivan Mencinger, tovarn. uradnik na Jesenicah.
 „ Karel Višnar, gostilničar in posestnik na Jesenicah.
 „ Rud. Zore, trg. pomočnik na Jesenicah.
 „ Anton Zupan, modroslovec na Dunaju.

Savinske podružnice:

- Gd. dr. Viktor Gregorič, okrožni zdravnik v Ribnici ob Koroški železnici.
 „ Ferdo Mächtig, posestnik v Gornjem gradu.
 „ Ivan Robnik, posestnik v Lučah.
 „ Josip Kranje ml. v Gornjem gradu.

Soške podružnice:

- Gd. Ferdo Gabršček, učitelj v Bolcu.
 „ Karel Gruntar, učitelj v Bolcu.
 „ Josip Sorč, učitelj na Žagi.

Prošnja. Vse prijatelje vljudno prosimo, da bi blagovolili nabirati novih članov in ustanovnikov. Društvo in vse njegove podružnice imajo polno lepih in koristnih namer in načrtov, za njih izvršitev pa potrebujejo denarja, denarja, denarja. Gani se torej vsak, pa pridobi našemu društvu in podružnicam gmotne podpore, da bo Slovincem prijetno bivati na svojih tleh, in da bode ugodno turistom gostom v naših krajih.

Na znanje! Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 3 glđ.; poleg tega zneska plača nov član tudi 1 glđ. vpisnine. Ustanovnik plača 30 glđ.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Gabrijel Devetak

v Kobaridu

naznanja p. n. slavnemu občinstvu, da je v svoji novi hiši sredi trga otvoril **gostilnico.**

Toči dobro, pristno vino in Steinfeldsko pivo. Vsaki čas postreza z gorkimi jedili in svežim surovim maslom po jako nizki ceni.

Za gospode turiste prenočišča po 30 kr. za osebo. Na razpolago je 6 sob.

Nadalje naznanja, da ima tudi tovarno za sodovo vodo; izdeluje sifone in pokalice.

Hribolazcem, ki gredo iz Bohinja na Triglav, ali pa krenejo s Triglava v Bohinj, se priporoča gostilnica **Blaža Hodnika (Galetova)** v Srednji vasi za prenočišče. Postrežba dobra in točna. Večjim družbam se preskrbijo čedna ležišča v vasi.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4, prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugarskih košenih, roženih in drugačnih izdelkov, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Na prodaj je fotografski aparat (13 × 18)

za povzeme z roko in na stativu. Ima 70 cm dolg meh (za teleobjektiv), tri kasete, stavek za leče, momentno zaklopko in stativ.

Naslov pove iz prijaznosti uredništvo

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, sli-vovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni.**

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznano izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9,

(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknena** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRICAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunajcu.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičov trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lektarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega **medenega blaga** in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovih ulicah št. 5, naspr. nove pošte,

priporočam vljudno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami.

Vzorice papirja pošiljam na ogled.

V svoji knjigovodni izdelujem vezi proste in najfinije.

Prezvemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. 1000 lepih razglednic 14 — 16 gld.

Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani.

10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 33 kr., s pošto 38 kr.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda (iz Hardtmuthove tvornice).

Prekupnikom velik popust.